

PATRICK FRIDRICHOVSKÝ: Byla to „Sezona štěstí“

FOTO MARTIN STRÁKA

Ceny doma i v zahraničí, veliký zájem diváků sklízí po své první sezoně v čele souboru operety a muzikálu Národního divadla moravsko-slezského v Ostravě dramaturg Patrick Fridrichovský.

JOSEF HERMAN

Co se ve vaší první šéfovské sezoně nejvíc povedlo?

Získali jsme dvě Thálie. Tomáš Savka za ztvárnění Che v Evitě a Hana Fialová za roli Edith Piaf v Edith a Marlene. Atmosféra, s kterou publikum ocenilo zisk těch hereckých trofejí, byla opravdu silná a emotivní.

Osobně mi největší radost udělala premiéra muzikálu Sunset Boulevard. Kdysi jsem snil o tom, že ho jednou uvidím na jevišti nějakého českého divadla. A ono se to povedlo dokonce v týmu, který v Ostravě máme. Když se do Studia 18 po letech vrátí Norma Desmond, zpívá: *Dávné vzpomínky se vrací, v čerstvých barvách dekorací* – přesně tohle vystihuje moji náladu, když se dívám na každou reprízu. Původní příběh Billyho Wildera je nesmírně krutý a vtipný zároveň. Vypovídá o podstatě showbiznyсу, který málokdo znal jako on. Mám velkou radost z obsazení – s ostravským souborem se potkávají silné osobnosti jako slovenská zpěvačka Katarína Hasprová nebo operní zpěvák Jiří Hájek.

V každé inscenaci minulé sezony mne něco chytlo. Ve Funny Girl se skvěle alternují Monika Absolonová a domácí Martina Snytová. Uvedli jsme Ptákoviny, chytré a především ryze české hudební divadlo z dílny Jiřího Žáčka, Zdenka Merty a Stanislava Moši.

A na závěr sezony se nám podařilo odjet na soutěžní festival do jihokorejského Daegu, kde jsme s původním českým muzikálem Fantom Londýna vyhráli hned tři hlavní ocenění. Shrnul bych celoroční zážitek do termínu „Sezona štěstí“.

Před vámi se z velkých muzikálůvých divadel vypravilo do Asie pouze Hudební divadlo Karlín. Jak obtížné je dostat se tam?

Karlínští kdysi byli v Japonsku na klasickém divadelním zájezdu, my jsme jeli do Jižní Koreje na soutěžní festival. Tak velká výprava českého muzikálového souboru do Asie před námi nevyjela – šedesát ostravských průkopníků se vypravilo na odvážnou cestu s touhou získat zkušenosti. Jižní Korea dnes představuje jedno z nejdynamičtějších míst, kde se daří hudebnímu divadlu, chcete-li, muzikálu. Konkurence je absolutní, denně se tu odehraje několik desítek, možná

stovek představení. Český muzikál v Asii není neznámý, Dracula nebo Carmen jsou tituly, které tam znají dobře. Korejci muzikál milují, dost intenzivně ho také pozorují ve světovém měřítku, vybírají si na základě vlastních kritérií, těžko dopředu odhadnout, či kalkuloval s tím, že tam uspějete. Byl to z naší i jejich strany risk, který bych ale podstoupil rád klidně znovu, bez ohledu na výsledek.

Kdo vás do Koreje pozval?
Organizátoři festivalu DIMF (Daegu International Musical Festival) v jihokorejském Daegu. Bylo to na doporučení korejské agentky, která prostředí českého muzikálu zná dost dobře a v minulosti se jí podařilo vyvézt několik českých titulů do Koreje.

Festival DIMF funguje jako nezisková organizace spravovaná městem Daegu a podporovaná Ministerstvem kultury Korejské republiky. Pozvání to bylo velkorysé, protože naše inscenace zahrnovala více než padesát účinkujících a další desítku členů technického týmu. Na místě nám ještě pomáhali korejští dobrovolníci, kterých bylo okolo třiceti. Ale pojem „dobrovolník“ nelze chápat v našem smyslu, pracovní konkurence je tam vysoká a tohle je jedna z cest, jak se vůbec dostat k práci. Jinak DIMF je mezinárodní festival, který má smělé ambice ukazovat Korejcům muzikál ve všech jeho podobách. Vedle hlavní soutěže, do které jsme byli zařazeni i my, existují další sekce, například klání vysokých uměleckých škol a také autorská soutěž, kam jsou zařazena díla, která by se chtěla uplatnit na profesionálním jevišti. Festivalů muzikálového divadla existuje na světě jen pár, ale nevím o žádném dalším, který by se muzikálu věnoval tak velkoryse a z mnoha úhlů, navíc v mezinárodním měřítku.

Předpokládám, že výjezd celého souboru, navíc v době divadelních prázdnin, nebyl jednoduchý.

Na jedné straně to byla obrovská výhoda, že jsme mohli vystouvat, aniž bychom omezili naše závazky vůči ostravskému publiku. To by v sezoně nebylo vůbec možné, vzhledem k tomu, že jsme relativně malý soubor se spoustou externích hostů. Veškerá logistika zájezdu musela být zorganizována tak, abychom nevynechali jediné představení doma. Výprava, kulisy a kostýmy cestovaly v kontejneru do Jižní Koreje dva měsíce lodí, pak jsme odehráli pět představení a opět to vše dva měsíce putovalo zpět do Ostravy. Ta druhá stránka muzikálové expedice byla osobnější. Všichni jsme si po neuvěřitelně náročné sezoně museli hrábnout na dno fyzických i duševních sil. V době, kdy ostatní trávili léto odpočinkem, se naše divadelní karavana vydala na cestu, která zabrala víc než pětadvacet hodin cesty v každém směru. Ale myslím, že se to všem

vrátilo víc než vrchovatě. Nasazení korejských hostitelů bylo obdivuhodné.

Pochlubte se, jak vás přijali korejští diváci, kdo vám udělil ceny a jak byly předány.

Dvě ocenění byla herecká – za nejlepší mužský výkon v hlavní roli získal cenu Lukáš Adam a ve vedlejší ženské roli pak porotu festivalu přesvědčila hostující Jana Musilová z Městského divadla Brno. Vyvrcholením velkého finále v přímém přenosu pro miliony asijských diváků bylo, když náš Fantom Londýna získal hlavní cenu festivalu DIMF. Slavnostní večer udílení cen přenášela celostátní televize KBS do mnoha dalších zemí. Samotný ceremoniál byl velkolepá show, s místními celebritami, červeným kobercem, příjezdem luxusních limuzín a všudypřítomnými fanoušky, kteří si nás neustále fotili na velké mobilní telefony. Popkultura je v Jižní Koreji velmi důmyslný stroj a muzikál je

jeho součástí. V průběhu udílení cen vystupovaly místní muzikálové hvězdy, o kterých by se dalo říct jediné: Bylo by radostí nabídnout jim angažmá u nás, jak byli skvělí! Zejména zpěvačka Shin Yeong-suk, která zazpívala ústřední árii muzikálu Rebecca, měla brilantní pěveckou techniku. Celý večer jsme sledovali bez tlumočníka, takže bylo dost obtížné vyznat se v tom, co se právě odehrává. Tušili jsme od organizátorů, že se jim představení Fantoma Londýna líbilo, ale moc nadějí jsme si nedávali. Když cenu dostala Jana Musilová, říkali jsme si, že se ten výlet opravdu parádně povedl. Jenže! Pak si na pódium došel ještě Lukáš Adam, talentovaný činoherec, který se po škole teprve rozkoukává a hned získal hlavní hereckou cenu festivalu. Když v samotném závěru večera přišel ministr kultury a padlo: *the winner is... Phantom of London*, pochopili jsme, že jsme vyhráli soutěž. Cenu jsme společně přebírali já, za Národní divadlo moravskoslezské, a také režisér Lumír Olšovský a Pavel Bár za autory. Myslím, že nepřeháním, když řeknu, že to, co pro český hokej znamenalo vítězství v Naganu, může pro náš ostravský muzikál znamenat vítězství v Daegu.

Korejské ocenění spolu s Cenami Thálie jsou zatím nejviditelnějšími projevy úspěšné proměny operetního souboru v muzikálovou scénu, která na sebe začíná upozorňovat podobně jako zdejší opera. Čím to je?

Po sametové revoluci se objevil muzikál jako symbol svobody a toho, že se dá v divadle dělat něco na plné pecky. Takhle to fungovalo, když se objevili Bídníci, pak samozřejmě

Jesus, ještě Dracula. Byli u toho lidi od divadla. Jenže pak se objevili další, co zjistili, že muzikál je zajímavý kšeft. A najednou se z muzikálů stal průměrný český popík převlečený do divné estrády pro nenáročné. Chyběly správné přísady, bez kterých muzikál dělat nejde: dobře napsaný dramatický příběh a živý orchestr. Muzikál je zábavné divadlo, které by ovšem mělo mít něco navíc. Chytrost, nějaký přesah, a to se myslím v Ostravě povedlo. Lidé stojí fronty na vstupenky a říkám si: *Fajn, ať to všechno co nejdéle vydrží!* Jde o výsledky náročné práce, kterou před pěti lety začala Gábina Petráková. Mnozí o naší cestě pochybovali, ale mám pocit, že se povedl docela hezký divadelní zázrak. Nemyslíte?

Jste nejen šéfem, ale i dramaturgem souboru – není to na jednoho člověka trochu moc velký úvazek? Co všechno musíte řešit koncepčně i v každodenním provozu?

Je to práce, která se musí dělat emotivně i racionálně. Denní agenda zahrnuje správu souboru, ale také to chce výhled do budoucna, což je při denní rutině velmi náročné. Koncepce souvisí s onou transformací. Proměna není jen generační, ale také žánrová a tomu musíme uzpůsobit hledání talentů do budoucnosti. Na rozdíl od mnohokrát zmiňované brněnské symbiózy JAMU a MDB je tohle u nás v Ostravě v plenkách, navíc tradicí je Ostrava „obojživelná“ a zpěváci by měli mít blízko nejen k muzikálu, ale také k operetě.

Nejviditelnějším rysem proměny je dramaturgie, především uvedení náročných „vážných“ muzikálů nejrenomovanějších autorů.

Vsadili jsme na britskou muzikálovou školu, kterou bychom rádi doplnili třeba výraznými tituly evropské tvorby, například vídeňskými muzikály. Pravda, jsou to téměř všechno „vážnější“ kusy, ale není to recept pro každého.

Začínali jsme s muzikálem poměrně neznámým, ale zajímavým. Marguerite s námi v Ostravě připravoval dokonce autor – Alain Boubllil, jeho žena Marie Zamora se věnovala koncepční práci s herci. Učili nás dělat velký muzikál za pochodu. Nás to bavilo, některé diváky taky, ale nebylo jich dost. Vlnu nadšení způsobil až muzikál Andrewa Lloyda Webbera a Tima Rice Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť. Rodinné představení, kde se děti seznámily s biblickým příběhem. Pak přišla Evita od stejných autorů. Divácky o dost náročnější téma, ale publikum přitahuje rovněž. Další titul – Sunset Boulevard – už byla dramaturgická odvaha, nikdo moc neznal ani film, ani muzikál.

Vsadili jsme na hudbu Andrewa Lloyda Webbera, která je mimořádná. Lidi to baví, chápou a vnímají i ty intelektuálnější přesahy, které k takovému poctivému muzikálu patří. Možná to v nich vypěstoval kdysi Juraj Deák se svým Šumařem na střeše, možná jsou přirozeně vnímavější a citlivější než publikum v hlavním městě, které je přesycené nabídkou, ne však kvalitou. V Praze trvalo dvacet let, než bylo uvedeno tolik muzikálů Andrewa Lloyda Webbera jako v Ostravě a kromě Ježíše se žádný jiný jasným diváckým hitem nestal. I Fantomovi opery to do Prahy trvalo desítky let. Marně si lámu hlavu proč, když ho mezitím hráli skvěle v Budapešti nebo Varšavě, ale taky třeba v Bielsku-Bialé, což při vši účté není žádná metropole hudebního divadla.

Co nejpodstatnějšího vás čeká v této sezoně?

Je to troufalé a osobní: Jesus Christ Superstar. Když jsem v lednu 1994 šel na konkurz do prvního českého uvedení, netušil jsem, jak moc to změní můj život, stal jsem se hercem v muzikálu na plný úvazek. Přišel rok 1998 a já se na 1288. repríze a zároveň také derniéře jedné z nejúspěšnějších inscenací českého divadla ptal sám sebe – co dál. Věděl jsem, že nechci zůstat jenom

Roman Harok (Joe Gillis), Katarína Hasprová (Norma Desmond) v muzikálu Sunset Boulevard FOTO MARTIN POPELÁŘ

u hraní, ale udělám všechno pro to, aby se i u nás hudební divadlo dělalo srdcem. Píše se rok 2015 a já mám v kalendáři termín 17. března 2016 – premiéra Ježíše v Ostravě. Netušil jsem, že do téhle řeky vstoupím ještě jednou, ale o to víc se budu snažit, aby to mělo smysl. Čtyři roky jsem hrál ve skvělé inscenaci, viděl jsem hodně dalších. Není to obyčejný, čítankově napsaný muzikál z bible. Tim Rice v libretu stvořil jakési evangelium podle Jidáše. Ale kdo je to Jidáš? Historická postava, nebo současník? Vypráví o událostech starých dva tisíce let, nebo o moderním světě kolem nás? O světě, který ztratil smysl a hledáme z něj cestu ven? Ať ten příběh inscenujete jakkoli, vždycky musíte hledat spojení se současností. V tom díle je to zapsáno jako základní genetický kód. Měly by to být takové ostravské pašije na rockové téma.

Krédo – jak a kam hodláte směřovat ostravský soubor do budoucna?

Ostravská scéna má výhodu ve vzdálenosti od ostatní, zejména pražské konkurence. Ale hodně alchymie je ukryto v silné domácí tradici a hrdém patriotismu. Ostravák chce vidět své osobnosti, hvězdy, chcete-li. Má radost, když se jim daří na jednom jevišti se zajímavými hosty, ať už z Prahy, nebo Brna. Podporovat zdejší talenty, hledat a pomáhat jim, aby se jim dařilo, to je úkol největší. Zmínil jsem to už několikrát – energie, kterou do toho člověk dává, musí jít od srdce. Tomu věřím.